

معاونت پژوهش‌های
کاربردی

سنگین

نظرات استدلالی

طرح اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی (مرحله دوم)

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۲۳

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۶

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز
آموزشی و پرورشی غیر دولتی (مرحله دوم)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۱۲/۲۱

کد خزانه: ۴۰۳۲۰۲۳

۱۴۰۳/۰۳/۲۶

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۲/۱۲/۲۶

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

طرح اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی (مرحله دوم)

درباره‌ی مصوبه

طرح «اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»، در تاریخ ۱۳۹۹/۶/۱۶ اعلام وصول و جهت طی مراحل قانونی به هیئت رئیسه‌ی مجلس تقدیم شد. این طرح در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و طی نامه‌ی شماره ۱۸۴/۸۳۲۱۹ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۸ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی، به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۴، مفاد آن را در مواردی واجد ابهام و مغایر قانون اساسی تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۱۰۲/۴۰۳۴۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۷ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

سپس مجلس شورای اسلامی در راستای تأمین نظر شورای نگهبان در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۱، اصلاحاتی را در مصوبه اعمال کرد و مصوبه‌ی مرحله‌ی دوم را در قالب نامه‌ی شماره ۱۸۴/۹۶۴۸۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ به این شورا ارسال کرد. شورای نگهبان مصوبه‌ی اعاده‌شده را در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ مورد بررسی قرار داد و آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۱۰۲/۴۱۱۶۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۶ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس

و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی (مرحله دوم)»

ماده ۲-

[در ماده (۲) مصوبه با موضوع اصلاح تبصره (۲) بند «پ» ماده (۲) قانون، پس از عبارت «با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی» عبارت «و اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک» اضافه می‌شود.]
تبصره (۲) بند «پ» ماده (۲) قانون، به شرح زیر اصلاح می‌شود:
تبصره ۲- ارائه برنامه و تدوین محتوا، تعیین شاخص‌های آموزشی، پرورشی، زیستی، بهداشتی و استناداردهای فضا و تجهیزات، شایستگی‌های منابع انسانی، صدور مجوز و نظارت بر مهدهای کودک، کودکان‌ها، مراکز پیش‌دبستانی و سایر مراکز نگهداری و آموزش کودکان که با هر عنوان دیگری مسئولیت مراقبت، رشد، پرورش و آموزش و تربیت کودکان بدو تولد تا شش سال تمام را عهده‌دار هستند، با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک بر عهده وزارت آموزش و پرورش (سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) می‌باشد. ...

▪ دیدگاه عدم ابهام

در مصوبه‌ی سابق، به صورت مطلق مسئولیت مراقبت، رشد، پرورش و آموزش و تربیت «کودکان از بدو تولد تا شش سال تمام» بر عهده وزارت آموزش و پرورش (سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) قرار گرفته بود. این در حالی بود که بر اساس تبصره (۱) ماده (۵) «اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک» مصوب جلسه‌ی ۸۳۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی، ارائه خدمات رفاهی و نگهداری کودکان «دارای معلولیت و با نیازهای ویژه، بی‌سرپرست و بدسرپرست»، کما فی‌السابق با دستگاه‌های ذی‌ربط (همچون سازمان بهزیستی) بود. در نتیجه شورا نسبت این بخش از مصوبه با مصوبه‌ی جلسه‌ی ۸۳۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی را واجد ابهام تشخیص داد. اکنون قانون‌گذار در راستای رفع

ابهام مذکور، در مصوبه‌ی اصلاحی بر این موضوع تصریح شده که امور مذکور در این تبصره، (با رعایت اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک) اجرا خواهد شد. بنابراین با تصریح صورت گرفته، ابهام مرحله‌ی قبل شورا در این خصوص رفع شده است.

▪ نظر شورای نگهبان

ماده (۲) موضوع اصلاح تبصره (۲) بند «پ» ماده (۲) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

* * *

ماده ۶-

[در ماده (۶) مصوبه موضوع تبصره (۴) الحاقی به ماده (۸) قانون، عبارت «همسر و فرزند» جایگزین عبارت «بستگان درجه یک» می‌شود و عبارت «وزارت آموزش و پرورش مکلف است» تا آخر تبصره حذف و متن زیر به انتهای تبصره اضافه می‌شود:]

تبصره ۴- وزیر آموزش و پرورش، اعضای شورای معاونین ستادی، استانی، شهرستانی و منطقه‌ای وزارت آموزش و پرورش، اعضای شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی و اعضای شورای نظارت استان، شهرستان و منطقه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی (به استثنای اعضای بدون حق رأی در شورای نظارت مرکزی استان، شهرستان و منطقه)، مدیران کل ستادی وزارت آموزش و پرورش و کارکنان ستادی، استانی، شهرستانی و منطقه‌ای سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی در زمان تصدی سمت (پست) در محدوده جغرافیایی تحت مدیریت، مسئولیت یا نظارت خود و همچنین همسر و فرزند آنان نمی‌توانند مؤسس مدرسه یا مرکز آموزشی و پرورشی غیردولتی موضوع ماده (۲) این قانون باشند.

افرادى كه خود يا همسر يا فرزند آنان مؤسس مدرسه يا مركز آموزشى و پرورشى غيردولتى هستند، در صورت تصدى يكي از سمت‌هاى مذكور

در این تبصره، مجوز مدرسه یا مرکز آموزشی و پرورشی غیردولتی آنان تا پایان دوره تصدی سمت، متوقف می‌شود. متخلف از این حکم به واریز معادل شهریه دریافتی حاصل از فعالیت مدارس یا مراکز مزبور به حساب صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی (پس از گردش خزانه‌داری کل کشور) محکوم می‌گردد و حسب مورد متناسب با وضعیت شغلی به مجازات یک تا سه سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شود. رئیس و دبیر شورای راهبردی و برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، شورای نظارت استان، شهرستان و منطقه در صورت تخلف از ضوابط این ماده مشمول مجازات تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی موضوع ماده (۵۹۸) قانون مجازات اسلامی^۱ قرار می‌گیرند.

▪ دیدگاه عدم ابهام

الف) در مصوبه‌ی سابق، قانون‌گذار از عبارت «بستگان درجه یک» استفاده کرده بود. این در حالی بود که در هیچ کدام از منابع قانونی، مفهومی تحت عنوان «بستگان درجه یک» وجود ندارد و مشخص نبود منظور مجلس از این عبارت، شامل کدام یک از بستگان خواهد شد.

۱. ماده (۵۹۸) قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ مجلس شورای اسلامی: «هر یک از کارمندان و کارکنان ادارات و سازمان‌ها یا شوراهای یا شهرداری‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و یا وابسته به دولت و یا نهادهای انقلابی و بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و دیوان محاسبات و مؤسساتی که به کمک مستمر دولت اداره می‌شوند و یا دارندگان پایه قضائی و به‌طور کلی اعضا و کارکنان قوای سه‌گانه و همچنین نیروهای مسلح و مأمورین به خدمات عمومی اعم از رسمی و غیررسمی وجوه نقدی یا مطالبات یا حوالجات یا سهام و سایر اسناد و اوراق بهادار یا سایر اموال متعلق به هر یک از سازمان‌ها و مؤسسات فوق‌الذکر یا اشخاصی که بر حسب وظیفه به آن‌ها سپرده شده است را مورد استفاده غیرمجاز قرار دهد بدون آنکه قصد تملک آن‌ها را به نفع خود یا دیگری داشته باشد، متصرف غیرقانونی محسوب و علاوه بر جبران خسارات وارده و پرداخت اجرت‌المثل به شلاق تا (۷۴) ضربه محکوم می‌شود و در صورتی که متفجع شده باشد علاوه بر مجازات مذکور به جزای نقدی معادل مبلغ انتفاعی محکوم خواهد شد و همچنین است در صورتی که به علت اهمال یا تقریط موجب تضییع اموال و وجوه دولتی گردد و یا آن را به مصارفی برساند که در قانون اعتباری برای آن منظور نشده یا در غیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصرف نموده باشد.»

اکنون در جهت رفع ابهام عبارت مذکور، در مصوبه‌ی حاضر عبارت «همسر و فرزند» جایگزین عبارت «بستگان درجه یک» شده است و به این ترتیب ابهام مرحله قبل شورا رفع شده است.

ب) در مصوبه‌ی پیشین، اعطای مجوز از سوی «وزارت آموزش و پرورش» بدون رعایت ضوابط مذکور در این بند، جرم‌انگاری شده بود. با توجه به تعدد مراجع تأییدکننده و تعدد کارمندان دخیل در اعطای مجوز تأسیس مدارس و مراکز غیردولتی در وزارت آموزش و پرورش، شورا حکم مذکور را از این جهت که ارتکاب جرم تنها به شخص صادرکننده‌ی مجوز منتسب می‌شد یا همه‌ی افراد دخیل در صدور مجوز نیز مشمول مجازات مذکور قرار می‌گرفتند، دارای ابهام اعلام کرد. اکنون در مصوبه‌ی اصلاحی، مقاماتی از وزارت آموزش و پرورش که ممکن است مشمول مجازات مذکور قرار گیرند به صورت جزئی مشخص شده است و «رئیس و دبیر شورای راهبردی، برنامه‌ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، شورای نظارت استان، شهرستان و منطقه» مشمول مجازات قرار گرفته‌اند. بنابراین با اصلاح صورت‌گرفته، دایره‌ی مرتکبان احتمالی این جرم مشخص شده و ابهام مرحله‌ی قبل شورای نگهبان در این مورد رفع شده است.

■ توضیح اعمال تذکر

در ذیل تبصره (۴) سابق، اعطای مجوز از سوی وزارت آموزش و پرورش بدون رعایت ضوابط، «در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی» دانسته شده بود. این در حالی بود که رفتارهای ذکرشده در ماده (۵۹۸) قانون مجازات اسلامی، هیچ نسبتی با اعطای مجوز نداشت و از همین حیث این موضوع با تذکر شورای نگهبان مواجه شد. حال در مصوبه‌ی حاضر، عبارت «در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی است» به عبارت «مشمول مجازات تصرف غیرقانونی در اموال دولتی و عمومی موضوع ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی قرار می‌گیرد» اصلاح شده و بنابراین تذکر مرحله‌ی قبل شورای نگهبان اعمال شده است.

■ نظر شورای نگهبان

ماده (۶) موضوع اصلاح ماده (۸) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

ماده ۹-

[در تبصره ماده (۱۵) قانون موضوع ماده (۹) مصوبه، پس از عبارت «مصادیق فوق برنامه را» عبارت «با رعایت قوانین مربوطه» اضافه می شود.]

تبصره- سقف شهریه فوق برنامه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی نباید در هیچ حالتی از چهل درصد (۴۰٪) شهریه مصوب (برنامه درسی رسمی) بیشتر باشد. دریافت شهریه بالاتر از این مبلغ، مشمول مجازات‌های موضوع ماده (۳۵) این قانون^۱ می باشد. شورای راهبردی، برنامه ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مکلف است ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، مصادیق فوق برنامه را با رعایت قوانین مربوطه تعیین و ابلاغ نماید.

■ دیدگاه عدم ابهام

بر اساس حکم ماده (۹) سابق، تعیین «مصادیق فوق برنامه» به شورای راهبردی، برنامه ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی واگذار شده بود. این در حالی بود که مشخص نبود تعیین «مصادیق فوق برنامه» توسط شورای مذکور، با چه

۱. ماده (۳۵) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۵- مجازات‌های قابل اعمال در مورد مدیران و مؤسسان مدارس و مراکز غیردولتی در صورت تخلف از تکالیف مندرج در این قانون، موارد مندرج در ماده (۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ متناظر با مدارس غیردولتی و سایر مقررات ابلاغ شده از طرف وزارت آموزش و پرورش به شرح زیر می باشد:

الف- اخطار کتبی به مدیر یا مؤسس

ب- توبیخ مدیر یا مؤسس همراه با درج در پرونده

پ- عزل مدیر و محرومیت از مدیریت در مدارس و مراکز غیردولتی از یک تا سه سال

ت- ...»

معیاری و در چهارچوب قوانین تعیین می‌شود یا خیر. حال قانون‌گذار در راستای رفع ابهام سابق شورا، در مصوبه‌ی حاضر بر این نکته تصریح کرده است که تعیین مصادیق فوق برنامه از سوی شورای مذکور، «با رعایت قوانین مربوطه» خواهد بود. بنابراین ابهام مرحله‌ی قبل شورای نگهبان اصلاح شده است.

▪ نظر شورای نگهبان

ماده (۹) موضوع اصلاح ماده (۱۵) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

ماده ۱۱-

[در ماده (۱۱) مصوبه با موضوع الحاق ماده (۱۸ مکرر) به قانون، عبارت «و اولیای دانش‌آموزان همان مدرسه» حذف و پس از عبارت «به صورت برخط فراهم شود» عبارت «و همچنین اولیای دانش‌آموزان همان مدرسه نیز بتوانند به اطلاعات مربوط به فضا و نوع مالکیت آن‌ها و تجهیزات آموزشی، مجوزهای تأسیس و راه‌اندازی، شاخص‌های ارزیابی و میزان شهریه دریافتی با رعایت حریم خصوصی، دسترسی داشته باشند.» اضافه می‌شود.]

ماده ۱۸ مکرر- وزارت آموزش و پرورش مکلف است حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این ماده، سامانه الکترونیکی یکپارچه مدیریت، نظارت و ارزیابی کلیه مدارس و مراکز موضوع ماده (۲) این قانون را از محل اعتبارات صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی موضوع ماده (۱۳) این قانون^۱، راه‌اندازی نماید و کلیه اطلاعات از جمله آمار کارکنان و

۱. ماده (۱۳) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۳- به منظور حمایت از مؤسسان مدارس غیردولتی با اولویت مناطق محروم، وزارت آموزش و پرورش موظف است با مشارکت مؤسسان و بخش غیردولتی، «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» را به صورت مؤسسه عمومی غیردولتی ایجاد کند. دولت موظف است هر ساله و تا سقف پنجاه

دانش آموزان، فضا و نوع مالکیت آنها و تجهیزات آموزشی، مجوزهای تأسیس و راه اندازی، شاخص های ارزیابی، میزان شهریه دریافتی، درآمدها و هزینه های آنها، میزان پرداختی به کارکنان و معلمان و هر نوع تسهیلات و حمایت های دریافتی را به طور جامع، دقیق و شفاف در این سامانه ثبت نماید، به صورتی که برای هر نوع بررسی و ارزیابی، امکان دریافت اطلاعات جامع و کامل از طریق این سامانه برای کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی و مدیران آموزش و پرورش در سطوح منطقه، استان و کشور به صورت برخط فراهم شود و همچنین اولیای دانش آموزان همان مدرسه نیز بتوانند به اطلاعات مربوط به فضا و نوع مالکیت آنها و تجهیزات آموزشی، مجوزهای تأسیس و راه اندازی، شاخص های ارزیابی و میزان شهریه دریافتی با رعایت حریم خصوصی، دسترسی داشته باشند. ...

▪ دیدگاه عدم مغایرت

بر اساس حکم مصوبه ی سابق، اولیای دانش آموزان می توانستند به صورت برخط به اطلاعات گسترده و قابل توجهی از جمله «آمار کارکنان و دانش آموزان، فضا و نوع مالکیت آنها و تجهیزات آموزشی، مجوزهای تأسیس و راه اندازی، شاخص های ارزیابی، میزان شهریه دریافتی، درآمدها و هزینه های مدارس، میزان پرداختی به کارکنان و معلمان و هر نوع تسهیلات و حمایت های دریافتی» دسترسی داشته باشند. اطلاق دسترسی اولیای دانش آموزان به بخشی از اطلاعات مدرسه به دلیل وجود محرمانگی در مورد برخی اطلاعات، نقص حریم خصوصی شهروندان و ایجاد مشکلات امنیتی برای کشور، مغایر بند (۱۰) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد. در مصوبه ی حاضر مقرر شده است اولیای دانش آموزان صرفاً می توانند به اطلاعات مربوط به فضا و نوع مالکیت و تجهیزات آموزشی، مجوزهای تأسیس و راه اندازی، شاخص های ارزیابی و میزان شهریه دریافتی با رعایت حریم خصوصی، دسترسی داشته باشند. بنابراین ایراد مرحله قبل شورای نگهبان در این خصوص رفع شده است.

درصد (۵۰٪) از قیمت تمام شده سرانه سالانه دانش آموزی در بخش دولتی را به ازای کل دانش آموزان شاغل به تحصیل در مدارس غیردولتی در قالب کمک در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش بینی کند.»

■ نظر شورای نگهبان

ماده (۱۱) موضوع اصلاح ماده (۱۸ مکرر) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

[الف- ماده (۱۴) مصوبه به شرح زیر اصلاح می‌شود:]

ماده ۱۴- در ماده (۲۵) قانون، قبل از کلمه «کارکنان» عبارت «معلمان و» در تمامی موارد، اضافه و تبصره (۲) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- مؤسسان (کارفرمایان) مهدهای کودک، پیش‌دبستانی‌ها، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مکلفند با رعایت ضوابط قانون تأمین اجتماعی، فهرست اسامی و حق بیمه ماهانه مربیان، کارکنان و معلمان خود را مبتنی بر اشتغال تمام‌وقت و پاره‌وقت مندرج در تبصره ماده (۲۶) این قانون، به سازمان تأمین اجتماعی ارسال و پرداخت نمایند.

...

[ب- یک تبصره به ماده (۲۶) این قانون به شرح زیر الحاق می‌شود:]

تبصره- ساعات فعالیت تمام‌وقت معلمان و کارکنان آموزشی غیررسمی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی شامل برنامه درسی ملی و فوق برنامه درسی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و آمادگی برای حضور در کلاس درس، ۳۰ ساعت در هفته و ساعات کار

۱. ماده (۲۵) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۲۵- کارکنان تمام‌وقت فاقد پوشش بیمه‌ای مدارس و مراکز غیردولتی از مزایای قانون تأمین اجتماعی برخوردار می‌شوند. کارکنان پاره‌وقت فاقد پوشش بیمه‌ای نیز به نسبت ساعات انجام کار مشمول حمایت‌های مقرر در این ماده هستند.

تبصره ۱- بخشی از حق بیمه سهم مؤسس و کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی از محل اعتبارات صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی قابل پرداخت است.

تبصره ۲- شرایط تمام‌وقت یا پاره‌وقت بودن کارکنان غیررسمی مدارس و مراکز غیردولتی در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.»

مدیران، معاونان و کارکنان اداری، دفتری و خدماتی این مدارس و مراکز، ۳۶ ساعت در هفته با احتساب حضور در جلسات و شوراهای آموزشی، پرورشی و اداری مدرسه تعیین می‌شود.

▪ دیدگاه عدم ابهام

در مصوبه‌ی مرحله‌ی قبل موضوع تبصره (۱) اصلاحی ماده (۲۵) قانون که در مصوبه‌ی حاضر به تبصره (۲) ماده (۲۵) تغییر یافته است، مقرر شده بود که سازمان حمایت از توسعه مدارس غیردولتی با اولویت مناطق محروم، «بخشی از حق بیمه» پرداخت شده از سوی مؤسسان مدارس غیردولتی را به حساب آنان یا کارکنان شاغل، واریز نماید. اما مشخص نبود که دقیقاً منظور از «بخشی از حق بیمه» چه مقدار از آن است و چگونه تعیین خواهد شد. در مصوبه‌ی حاضر قانون‌گذار عبارت مبهم «بخشی از حق بیمه» را حذف کرده و ضوابط قانون تأمین اجتماعی را لازم‌الاجرا دانسته است. بنابراین با توجه به اصلاح صورت گرفته، ابهام مرحله‌ی قبل شورا منتفی شده است.

▪ نظر شورای نگهبان

ماده (۱۴) موضوع اصلاح مواد (۲۵) و (۲۶) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

ماده ۱۶-

[در ماده (۱۶) مصوبه با موضوع الحاق بند «ث» به ماده (۳۵) قانون، عبارت «متناسب با مبلغ تخلف مالی یا میزان ارتكابی مؤسس» به انتهای بند اضافه می‌شود.]

یک بند به عنوان بند «ث» به ماده (۳۵) قانون به شرح زیر الحاق و عنوان بند «ث» فعلی و سایر بندهای آن متناسباً اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره (۴) به این ماده الحاق می‌شود:

ث- جریمه نقدی مؤسس تا صد درصد (۱۰۰٪) شهریه (ابلاغی) کل دانش‌آموزان مدرسه در همان سال و دانش‌آموختگان مرکز در همان نیم‌سال یا

دوره آموزشی متناسب با مبلغ تخلف مالی یا میزان تخلف ارتكابی مؤسس

تبصره ۴ - ...

▪ دیدگاه ابهام

بر اساس حکم مذکور در بند «ث»، جریمه نقدی مؤسس تا سقف (۱۰۰٪) شهریه کل دانش‌آموزان مدرسه در همان سال و دانش‌آموختگان مرکز در همان نیم‌سال، مجاز تلقی شده است. در مصوبه‌ی سابق قانون‌گذار مشخص نکرده بود که برای چه میزان تخلفی چه درصدی از جریمه‌ی نقدی فوق تعیین خواهد شد و از همین جهت حکم این بند از حیث چگونگی رعایت تناسب میان تخلف و جریمه اعمالی، واجد ابهام شناخته شد. در مصوبه‌ی حاضر هرچند مقرر شده است که میزان جریمه نقدی متناسب با مبلغ تخلف مالی یا میزان تخلف ارتكابی مؤسس تعیین شود، اما این ضابطه از شفافیت لازم برخوردار نیست و قابلیت تفسیر به صورت سلیقه‌ای را دارا است. بنابراین ابهام مذکور در مرحله قبل به قوت خود باقی است.

▪ دیدگاه عدم ابهام

بر اساس مصوبه‌ی حاضر میزان جریمه نقدی متناسب با مبلغ تخلف مالی یا میزان تخلف ارتكابی مؤسس تعیین خواهد شد. در واقع با توجه به اوضاع و احوال و شرایط متخلف، مرجع رسیدگی‌کنندگی تا سقف (۱۰۰٪) شهریه، جریمه را تعیین خواهد کرد. بنابراین با توجه به اصلاح صورت‌گرفته و تصریح به رعایت تناسب تخلف با جریمه‌ی نقدی، ابهام مرحله‌ی قبل شورای نگهبان رفع شده است.

▪ نظر شورای نگهبان

ماده (۱۶) موضوع اصلاح ماده (۳۵) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

ماده ۱۷ -

[در ماده (۱۷) مصوبه با موضوع الحاق تبصره به ماده (۳۶) قانون، پس از عبارت «مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیر دولتی» عبارت «در

مواردی که اعمال مجازات اختلال در امر آموزش می شود مانند محرومیت دانش آموزان از تحصیل در حین سال تحصیلی،» اضافه می شود. [یک تبصره به ماده (۳۶) قانون،^۱ به شرح ذیل الحاق می شود:

تبصره - شورای راهبردی، برنامه ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی در مواردی که اعمال مجازات اختلال در امر آموزش می شود مانند محرومیت دانش آموزان از تحصیل در حین سال تحصیلی، می تواند در خصوص تعلیق تمام یا قسمتی از مجازات مؤسس یا مدیر، رأی مقتضی را صادر نماید و همچنین می تواند در صورت اجرای مجازات، برای یک بار رأی به توقف موقت مجازات دهد.

■ دیدگاه عدم ابهام

در مرحله ی قبل مشخص نشده بود که شورای راهبردی، برنامه ریزی و نظارت مرکزی مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی بر مبنای چه ضوابط و شرایطی می تواند حکم به تعلیق تمام یا قسمتی از مجازات یا توقف آن را صادر کند. اکنون در مصوبه ی حاضر تصریح شده که در مواردی که اعمال مجازات موجب اختلال در امر آموزش می شود مانند محرومیت دانش آموزان از تحصیل در حین سال تحصیلی، شورای مذکور می تواند در خصوص تعلیق تمام یا قسمتی از مجازات مؤسس یا مدیر، یا توقف آن رأی صادر نماید. بنابراین ابهام مرحله قبل شورای نگهبان در این خصوص رفع شده است.

■ نظر شورای نگهبان

ماده (۱۷) موضوع اصلاح ماده (۳۶) قانون، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. ماده (۳۶) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مصوب ۱۳۹۵/۹/۱۴ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۶- آرای شورای نظارت استان ظرف مدت ده روز از تاریخ صدور، توسط مدیرکل آموزش و پرورش استان ابلاغ می شود و ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ، قابل تجدیدنظرخواهی در شورای سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت مرکزی است. آراء شورای مذکور در صورت تأیید و ابلاغ، قطعی و لازم الاجراء است و ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ، در دیوان عدالت اداری قابل شکایت است.»

* * *

ماده ۱۹-

[ماده (۱۹) مصوبه حذف می‌شود.]

■ دیدگاه عدم ابهام

شورای نگهبان در مورد ماده (۱۹) سابق، چند ابهام مطرح کرده بود. حال با توجه به اینکه در مصوبه‌ی حاضر این ماده به کلی از مصوبه حذف شده است، بنابراین ابهامات مطرح شده در مرحله‌ی قبل نیز منتفی شده است.

■ نظر شورای نگهبان

با توجه به حذف ماده (۱۹)، بررسی موضوع از حیث مغایرت با قانون اساسی و موازین شرع، سالبه به انتفای موضوع است.

■ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله‌العالی

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.ccri.ac.ir

کدپستی ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳
دبیرخانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان